Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 237. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 14, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 14-го ГРУДНЯ 1995 р. Ч. 237. РІК CII.

Відбулася нарада генеральних прокурорів СНД

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 7-го грудня, офіційні засоби інформації повідомили, що 6–7-го грудня в Москві відбулася нарада генеральних прокурорів СНД. Участь взяли 12 генеральних прокурорів з країн, що постали після розвалу СССР.

На нараді обговорено питання взаємодії в боротьбі зі злочинністю. Як сказав на пресовій конференції 7-го грудня генеральний прокурор Росії Юрій Скуратов, „спільна праця генеральних прокурорів була спрямована на вирішення завдань боротьби з терроризмом та організованою злочинністю, з відмиванням доходів, добутих злочинним шляхом, контрабандою стратегічних ресурсів тощо.

Рада генеральних прокурорів, за словами Ю. Скуратова, підготувала зміни і доповнення до Мінської конвенції 1992 року з правових питань. Підписано правний договір між країнами СНД про передачу засуджених для відбування покарання. Радою генеральних прокурорів схвалено ідею про запровадження постійно діючого координуючого органу держав СНД під назвою „Рада генеральних прокурорів країн СНД" з участю генерального прокурора України з правом дорадчого голосу.

Генеральний прокурор України Григорій Ворсінов сказав українським кореспондентам, що прокурори країн СНД чинили тиск на нього, домагаючись його згоди працювати на постійній основі. За словами Ворсінова, Україна будуватиме свої відносини з генеральними прокуратурами країн СНД на двосторонній базі.

В Росії опубліковано проєкт нової конституції України

Київ (Р. Р.). — У четвер, 7-го грудня, „Незавісімая Газета", що виходить у Москві, опублікувала повний текст проєкту конституції України. Зазначивши, що проєкт конституції України підготовлено „блискуче", редактор газети Валерій Третьяков висловив надію, що публікацію проєкту конституції українська влада не уважатиме втручанням у внутрішні справи України.

Як уже інформовано, у проєкті нової конституції України передбачено запровадження двопалатного парламенту. Президент України Леонід Кучма підтримав цю ідею на засіданні Конституційної комісії. На його думку створення противаг в середині законодавчої влади особливо потрібно на перехідний період, коли ні суспільство, ні парламент не структуровані.

Голова Верховної Ради України Олександер Мороз навпаки, вважає недоцільним запровадження в Україні двопалатного парламенту. Така структура, на його думку, у сьогоднішніх умовах приведе до стримування законодавчої праці і послаблення законодавчої гілки влади. О. Мороз назвав „невипадковою" відсутність у проєкті нової конституції положення про те, що Президент є головою виконавчої влади. Тобто, „не зрозуміло до якої гілки влади належить Президент". Ліві сили в парламенті вбачають у цьому намагання Л. Кучми встановити тоталітарний режим.

Парляментаристи України і Ливану підписали меморандум

Київ (Р. Р.). — Тут 5–11-го грудня з офіційними відвідинами перебувала парляментарна делеґація Ливану, очолювана заступником голови Національної асамблеї Ілє Нажібом Ферілі. Ця візита є відповіддю на відвідини Ливану парляментарною делеґацією України у серпні 1995 року. Тоді сторони домовились про створення українсько-ливанської парляментарної асоціації дружби. У Ливані відкрито амбасаду України.

В Україні ливанські парляментаристи відбули зустрічі в Кабінеті Міністрів, Верховній Раді, міністерствах, парляментарних комісіях і в Торговельно-промисловій палаті, відвідали дніпропетровські підприємства військово-промислового комплексу, зустрілися з ливанською громадою в Україні.

Під час зустрічей обидві сторони підкреслювали, що існують великі можливості для співпраці між обома країнами. Заступник міністра зовнішніх економічних зв'язків України Ігор Подолєв зазначив, що українська сторона ініціюватиме відкриття ливанської амбасади в Києві. Ливанська сторона висловила зацікавлення купувати в Україні збіжжя та велику рогату худобу. Крім того, Ливан виявив готовість сприяти Україні у спорудженні нафтового терміналу. У 1994 році торговий оборот між Україною і Ливаном становив 200 млн. дол.

Заступник голови Верховної Ради України Олег Дьомін та заступник голови ливанського парляменту І. Н. Ферілі підписали меморандум про розвиток відносин між парляментами обох країн, зокрема обмін інформаціями про законодавчу діяльність і консультації з питань праці в міжнародних парляментарних органах. Сторони сприятимуть розвиткові зв'язків у різних галузях економіки.

У Львові відзначили 70-ліття І. Соневицького

Львів. — У п'ятницю, 1-го грудня ц. р., в концертовій залі ім. С. Людкевича львівський відділ Спілки Композиторів України влаштував авторський концерт творів Ігоря Соневицького з нагоди його 70-ліття.

В програму концерту ввійшов Концерт для фортепіяну з оркестрою Соль мажор (соліст Мирослав Драган) і пре'єра опери-сатири „Зоря" (лібретто Л. Полтави) з участю В. Чібісова (баритон), Н. Хомишин (меццо-сопрано), М. Заборського (тенор), Б. Косопуда (баритон), О. Фенюк (кольоратура), М. Загорулько (сопрано), П. Войневич і В. Во

(Закінчення на стор. 4)

Намагаються повернути валюту в Україну

Київ (Р. Р.). — Тут 7-го грудня віцепрем'єр-міністер Василь Дурдинець повідомив, що на сьогодні в Україні розслідується 76 карних справ, пов'язаних з приховуванням валюти за межами України. Таких грошей у закордонних банках нараховують до 55.3 млн. дол., а також 2.7 блн. російських рублів.

За словами В. Дурдинця, приховуванню сприяє діюча стаття 80–1 про приховування валюти, яка передбачає кару до двох років або виплату 30 млн. карбованців, тобто, близько 160 дол. Стаття передбачає збір необхідної інформації за кордоном, в чужинецьких банках, а цього зробити немає змоги через відсутність міжурядових угод.

В. Дурдинець повідомив, що за 11 місяців цього року до українських та чужоземних суб'єктів підприємницької діяльности застосовано 420 санкцій за незаконне зберігання валюти за кордоном в сумі 7.3 млн. дол. Тимчасово припинено діяльність 113 суб'єктів підприємництва.

В. Чорновіл критикує колеґ-демократів

Київ (УНІАР). — Коментуючи результати недавніх виборів до Верховної Ради, голова Народного Руху України В'ячеслав Чорновіл піддав критиці лідерів Християнсько-Демократичної Партії та виборчого об'єднання "Ми", котрі не скоординували своїх дій з іншими національно-демократичними силами, і тому зазнали, на його думку, нищівної поразки.

Тим часом двоє рухівських кандидатів мають непогані шанси на перемогу у другій турі в місті Києві. Це — директор компанії "Геопромресурс" Ярослав Федорин та політолог, директор Центру Демократичних Реформ, колишній громадянин ЗСА Роман Зварич, котрому до перемоги у першій турі забракло лише 6 відс. голосів.

Натомість у трьох округах Криму, двох округах Сумщини й одному окрузі міста Миколаєва перед другою турою тверду перевагу мають комуністи. Невідомо, однак, як багато виборців прийде голосувати 24-го грудня, враховуючи, що й у перший турі їхня активність була надзвичайно низькою. Зокрема у Львові національdemократи не скористались нагодою поповнити своє представництво в парляменті, оскільки більшість виборців знайшли собі там 10-го грудня важливіші справи, ніж голосування.

А. Франчук не збирається резиґнувати

Симферопіль (УНІАР). — Прем'єр-міністер Автономної Республіки Крим Анатолій Франчук заявив, що він не збирається резиґнувати, незважаючи на вотум недовір'я, висловлене йому кримським парляментом.

Рішення було прийняте у відсутності прем'єра і без заслухання його звіту, як це передбачено законом. А. Франчук назвав це "змо-вою деструктивних сил, які рвуться до влади", "черговою спробою спричинити нестабільність на півострові".

Формально рішення резиґнацію має бути затверджене Президентом України Леонідом Кучмою, котрий опиняється таким чином у делікатній ситуації, бо ж А. Франчук є батьком Президентового зятя. Ситуація виглядає тим складнішою, що обидва Франчуки нещодавно стали депутатами Верховної Ради України від Криму.

На думку експертів, боротьба між виконавчою й законодавчою владою у Криму є фактично боротьбою за перерозподіл державної власности між різними номенклятурно-олігархічними клянами у процесі так званої "приватизації".

Відбувся семінар в пам'ять Патріярха Володимира

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 11-го грудня, пройшов науковий семінар „Патріярх Володимир і новітнє відродження українського православ'я", присвячений 70-ій річниці від дня народження Володимира, покійного Патріярха Київського і всієї Руси-України.

На семінарі порушено проблеми сьогодення УПЦ КП, що тісно переплетені з життям і діяльністю Патріярха Володимира. Патріярх Філарет в доповіді сказав: „Я думаю, що історія скаже своє слово про ролю Володимира у розбудові Православної Церкви. Він був Патріярхом у той час, коли внутрішні і зовнішні сили намагалися зруйнувати КП. Завдяки його праці ми маємо сьогодні міцний КП".

Під час засідань також порушено питання відродження інституту капелянства у Київському Братстві Вояків УПА. Присутні розглядали сучасну релігійну політику в Україні, згадали події 18-го липня ц.р., коли під час похорону Патріярха Володимира влада вчинила побиття похоронної процесії.

Патріярх Філарет порівняв ситуацію, що склалася в українському православ'ї, з подіями, які відбуваються в Чечні: „У Чечні тепер йде боротьба за її незалежність. З іншого боку, Росія всіляко намагається утримати Чечню в автономії. Так само проводить політику і Московська Патріярхія. Україну таке становище Церкви ні в якому разі не може влаштувати. 35 млн. православного населення в Україні — це велика сила. Боротьба триває: тепер даються вказівки зверху банкам та комерційним структурам, аби вони не надавали ніякої допомоги КП. І не випадково, що у Феодосієвському монастирі вимкнули світло й опалення.

За життя Володимир Романюк сказав: 'Не бійтесь, ніякої автокефалії в Україні не буде', — це свідчить про те, що він реально дивився на стан православ'я в Україні, бо український народ ніколи не піде під московський провід".

(Закінчення на стор. 4)

Протестують проти ізоляціонізму

Женева. — Адміністрація президента Билла Клінтона звинувачує республіканську більшість у Конгресі в тому, що зменшуючи американські субсидії для міжнародних організацій, вона „робить подібними ЗСА до безвідповідального батька, який ухиляється від допомоги своїм дітям".

Як завив американський амбасадор у представництві ООН в Женеві Деніел Спігел, „ізоляціоністи у Конгресі катастрофічним чином обтинають бюджет ООН, ставлячи цю організацію на межу банкрутства". Свою заяву Д. Спігел оприлюднив під час презентації бронзових бюстів Френкліна Делано Рузвелта і його дружини Елеонори Рузвелт в европейському бюрі ООН в Женеві. Він підкреслив, що політика республіканців створює поважну загрозу самому існуванню ООН, яка постала 50 років тому завдяки ініціятиві подружжя Рузвелтів.

А тим часом Джессі Гелмс, голова Сенатської комісії закордонних справ, та інші конгресмени-республіканці виступають з активною критикою окремих відділів і ділянок ООН, в тому числі Міжнародної організації праці, за неефективність і бюрократію. Як уже пові

(Закінчення на стор. 3)

Звільнено французьких пілотів

Београд, Сербія. — У вівторок, 12-го грудня, боснійські серби звільнили з полону двох французьких летунів, що їх протримали в ув'язненні понад три місяці. Звільнення капітана Фредріка Чіфо та ляйтенанта Жозе Совін'є, яких боснійські серби взяли в полон 30-го серпня, зістріливши їхні військові літаки типу Міраж 2000 після бомбардування позицій боснійських сербів літаками НАТО, усунуло останню перешкоду до формального підписання боснійського мирного договору в Парижі цього четверга, 14-го грудня.

Головнокомандуючий військ боснійських сербів ген. Ратко Младіч у Зворніку особисто передав обидвох полонених французьких військовим властям на чолі з шефом штабу ген. Жан Філіп Дуеном, який сердечно привіта б обидвох летунів зі звільненням.

З наближенням речення офіційного підписання Боснійського замирення французький президент Ширак посилив тиск на сербського президента Слободана Мілошевича в справі звільнення полонених летунів, загрожуючи поважними наслідками, якщо їх не звільнять, а крім того просив дипломатичних заходів Вашінгтону, Бонну та Москви.

В Україні

НАЦІОНАЛЬНУ ҐВАРДІЮ ОЦІНЮЮТЬ ВИСОКО

ХАРКІВ. — На Чугуївському полігоні Харківщини відбулися підсумкові навчання Національної Ґвардії України, зокрема мотоциклевого батальйону із застосуванням авіяції та артилерії. На навчаннях були присутні командуючий НГУ Олександер Кузьмук, генеральний інспектор військової інспекції при Президенті України Валерій Губенко, голова Комісії Верховної Ради з питань оборони Володимир Мухін та віцепрем'єр-міністер з питань державної безпеки і надзвичайних ситуацій Василь Дурдинець. Останній на відмінно оцінив підготову НГУ у 1995 році.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ ДОВЕДЕТЬСЯ ЩАДИТИ

КИЇВ. — Виробництво електроенергії в Україні знизилось цього року на 5 відсотків. Головною причиною цього є постійні неплачення. Споживачі електроенергії заборгували виробникам 114 трильйонів карбованців, тобто понад півбільйона дол. Особливо скрутне становище у південних та східних регіонах України, де багато енергомістких і малоефективних виробництв. На Донеччині зокрема встановлено суворі енергетичні обмеження для підприємств, скорочено робочий день установ та організацій до 4-ої по полудні, вирішено також щодня на дві години припиняти енергопостачання житлових будинків.

ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВІД РОСІЙСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

ОДЕСА. — Генеральний консулят Росії в Одесі розпочав підготову виборчих дільниць у південних областях України, де російські громадяни зможуть взяти участь у виборах до Державної думи Росії, які відбудуться 17-го грудня. Російський генеральний консул Володимир Ємцов зазначив, що протягом трьох місяців після відкриття консуляту в Одесі, до них надійшло найбільше заяв, переважно від військовослужбовців, з відмовою від російського громадянства. Про набуття російського громадянства заяв надійшло дуже мало. Генеральний консул Росії також повідомив, що між делеґаціями України і Росії відбулася друга тура переговорів про подвійне громадянство. Переговори ініціювала російська сторона, але остаточного рішення покищо не прийнято.

ДОРОЖЧАЮТЬ ПЕРЕДУСІМ ХАРЧІ

КИЇВ. — За даними Міністерства статистики, рівень інфляції в Україні становив у листопаді 106 відс. — проти 109 відс. у жовтні і 114 у вересні. Як і раніше, дорожчають передусім харчі — майже на 8 відс. за місяць, удвічі більше, ніж непродуктові товари та послуги. Найбільше в листопаді подорожчали овочі, яйця, молочні продукти. Дещо впала ціна на олію та цукор. Сьогодні мешканці України тратять на харчі майже половину заробітку.

ЧОРНОМОРСЬКА ФЛЬОТА — ЦЕ НЕ ЛИШЕ ВІЙСЬКОВА, А Й ЕКОЛОГІЧНА ЗАГРОЗА

СЕВАСТОПІЛЬ. — Головний санітарний лікар Севастополя Петро Никоненко повідомив, що авторемонтні підприємства Чорноморської фльоти додають до бензини ракетне паливо, яке є надзвичайно отруйне. Відтак виникає загроза не лише для тих, хто безпосередньо працює з такою бензиною, а й для всіх мешканців півострова. Рішення про використання такого палива було прийняте російським командуванням, як завжди, без погодження з українською стороною.

ЗАХИЩАЮТЬ О. БРОННІКОВА

ЗАПОРІЖЖЯ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз вважає, що під час звільнення генерального директора Запорізької атомної електростанції Володимира Броннікова порушено закон, оскільки він є депутатом Обласної Ради, яка не розглядала питання про його звільнення. Адміністрація области рішуче стала на захист Броннікова, сказав журналістам голова Запорізької Обласної Ради Вячеслав Похвальський.

ОБРАЖАЮТЬ УКРАЇНУ

ЗАПОРІЖЖЯ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз під час зустрічі з керівниками области 2-го грудня назвав „образливою для держави" ситуацію, коли економічну політику України диктують міжнадодні фінансові організації, які хочуть „ліквідувати потенційних конкурентів". На думку О. Мороза, Президент України є заложником цієї політичної гри. Вихід О. Мороз бачить у наданні державних чи комерційних кредитів пріоритетним галузям промисловости.

ДЕМОКРАТИ КРИТИКУЮТЬ ПРОЄКТ КРИМСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Демократична Партія Криму не погоджується з проєктом кримської конституції, вважаючи, що він порушує міжнародні правні норми. У проєкті Україну розглядається як федеративну державу, а Крим як республіку з федеральним статусом у складі України і між Кримом та Україною має бути федеральний договір.

В АМЕРИЦІ

КОНҐРЕСОВІ ЕКСПЕРТИ передбачають багато більш оптимістичний економічний розвиток в країні, як досі сподівались. Тому Конгрес і Уряд президента Билла Клінтона дістали трохи більше простору для маневрування у їхніх бюджетових переговорах, але куди менше можливостей.Ці передбачення Конгресового бюра бюджету вказують, що впродовж сімох років держава могтиме збільшити свої приходи на 135 блн. дол. через куди швидший, як досі економічний розвиток. Одначе підкреслюється також і те, що ці приходи будуть значними на початку, а відтак їхня вартість буде зменшуватись з кожним роком.

З ВАШІНҐТОНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що Урядові ЗСА знову бракує 20,000 новонадрукованих банкнотів і то всього місяць після того, як 40,000 новонадрукованої готівки вкрадено з транспорту до одного з федеральних банків резерв. Секретар Державного скарбу Роберт Рубін з цього приводу у понеділок, 11-го грудня, вислав гострого листа до Леррі Ролуфса, директора Бюра ґравірування і друкування банкнотів, з вимогою вияснити „обидва зникнення готівки". Крім того секретар Державного скарбу зажадав повного звіту, щодо заходів, які вжито для поліпшення забезпечення у майбутньому.

ЗАРАХОВУЮЧИСЬ ДО КРАЇН з непересічним життєвим рівнем тяжко уявити собі, що в ЗСА чогось бракує. Одначе виявляється, що існує поважний брак жінок в сільських околицях центральних стейтів країни, де молодим фармерам важко найти відповідного життєвого партнера. Виявляється, що жінки привабляні можливістю праці та особистих кар'єр у більших містах країни масово залишають сільські околиці, що й спричинює великий брак дружин для молодих самотніх чоловіків. Переважно ці молоді неодружені чоловіки задоволені своєю сільсько-господарською працею і хотіли б найти відповідного партнера ділити з ними їхнє життя.

У СВІТІ

ЗА ОСТАННІ 10 РОКІВ у різних війнах загинуло 2 мільйони дітей, 5 мільйонів стали інвалідами, один мільйон — сиротами. Про це повідомив генеральний секретар данського відділу Дитячого фонду ООН Стен Андерсен. На його думку, передусім треба заборонити виробництво, використання і експорт протипіхотних мін. У зв'язку з цим Дитячий фонд ООН бойкотуватиме будь-яку фірму, пов'язану з виготовленням і доставами цієї зброї. Експерти фонду запроваджують у дипломатичну термінологію нове поняття „Діти — зона миру", яке означає потребу створення умов для захисту і нормального життя підростаючого покоління під час збройних конфліктів. С. Андерсен підкреслив, що більшість дітей під час війни гине не від куль і бомб, а від голоду, відсутности питної води і хвороб.

ПОВІДОМЛЕННЯ
членам і відділам УНСоюзу

Повідомляємо членів і відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та зделонувати у банках гроші, одержані від відділів

не пізніше, як вполудне 22-го ГРУДНЯ 1995 РОКУ.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1995 рік. З уваги на це, закликаємо всіх членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у П'ЯТНИЦЮ, 22-го ГРУДНЯ 1995 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Україна — Китай

Президент України Леонід Кучма відвідав Китай, мав корисні зустрічі з керівниками країни, зокрема з головою КНР Жіянг Земінем, і нам приємно усвідомлювати, що саме на найвищому рівні закладено основу для розвитку українсько-китайських взаємин. Мова йде про цікаву, динамічну націю. Вже тепер кожен четвертий мешканець плянети — китаєць.

А проте цей народ ще більше, ніж своїм понадбільйоновим населенням, знаменитий дуже давньою і надзвичайно самобутньою культурою, віками твореною у духовому самозаглибленні і соціяльній самообороні. Народові-завойовникові не прийшло б у голову відгороджуватися від північних сусідів 4-тисячокілометровим муром. Думання китайців, їхня естетика, вся їхня духовість були спрямовані не на збільшення матеріяльного добра, а на збільшення задоволення від оптимальної кількости того добра, на узгодження усього земного з вищими істинами, з небом. Тому й називалася стародавня китайська імперія Піднебесною, а монарх — Сином Неба.

Людина здатна переймати щось добре від іншої людини, так само — народ від народу. Тепер в Україні — скрута з економікою, з виробництвом, і ці ділянки здаються найважливішими. Однак не святі горшки ліплять — прийдуть до влади чесніші люди, кращі організатори — і щедра українська земля потече медами. Та набагато складніше дати собі раду зі станом душі, з відновленням кращих народних традицій і вірувань, зі заснуванням у спільноті соціяльно-моральної гармонії.

Мабуть, найяскравішою ознакою традиційної китайської цивілізації є повага до знань, але не в европейському розумінні цього слова. Правильніше говорити про повагу до істини, а під нею китайці розуміли гуманітарні ділянки, передусім — соціяльну етику. Центральне місце в системі китайських соціяльних і етичних вартостей займав обов'язок — та якість, якої, на жаль, часто бракує нам, українцям. Ця моральна категорія була в китайців предметом культу. Все, що пов'язувалося зі сферою почуттів, з особисто-індивідуальними переживаннями, відсувалося на задній плян. Навіть любов між чоловіком і жінкою витлумачувалася як щось другорядне, а шлюб був одним зі способів виконання обов'язку, запевнення інтересів родини, вимогою ще одного китайського культу — культу предків.

Почуття обов'язку, узгодженість зі соціяльним і етичним стандартом— у цьому весь давній, конфуціянський Китай. Лише поезія там могла виявити певне людське „я", неповторне творче обличчя, але в цілому китайські література і мистецтво змальовували не особистість, а саме соціяльний тип. Соціяльна ідея, етична визначеність домінували в романістиці, театрі, малярстві.

Сунь Ятсен писав у 20-ті роки, що у здійсненні таких високих етичних норм і моральних принципів, як вірність обов'язкові, шанування батьків, гуманність, чесність і справедливість, миролюбність і схильність до спокою, китайці стоять набагато вище від европейців. На наш погляд, лідер китайських революціонерів перебільшував. Покликуючись на свою культурну вищість, імператори ханської, танської, мінської династій самочинно брали під свою „небесну" опіку слабші тайські народи, наприклад, в'єтнамців. А щодо тибетців, то вони ще й сьогодні позбавлені можливости вільно розвивати свою національну культуру. Даляй-лама, їхній провідник, вже багато років живе у вигнанні, в сусідній Індії.

Сьогодні Китай, залишаючись ще комуністичним, вже став відкритою країною, яка інтенсивно переймає досягнення західньої, „технічної" цивілізації, і робить це дивовижно швидко й успішно. Комунізм, навіть у його одіозній маоїстській формі, з дикою „культурною революцією" і репресивними „чистками кадрів", не міг викорінити в китайцях почуття обов'язку перед родиною, громадою, перед пам'яттю предків, не міг убити в народі здатности до соціяльної згуртованости. Та сама гідна подиву згуртованість відзначає китайську діяспору і тут, в Америці, та в інших країнах світу.

Також важливо згадати, що Китай зацікавився Україною, її історією, культурою, мовою ще в 70-ті роки, тобто визнав українську національну самобутність раніше, ніж на це спромоглися деякі „освічені" західні країни. Певна річ, тоді цієї китайської уваги в совєтській Україні воліли не помітити. Ще й донедавна українська зовнішня політика оглядалася на Москву. Коли у відповідь на ядерне роззброєння України Пекін запропонував їй гарантії безпеки — Київ промовчав. Але теперішня візита Президента Л. Кучми — добрий, перспективний знак.

Микола Рябчук

ПРЕЗИДЕНТ ШУКАЄ ПРИМИРЕННЯ З ІНТЕЛІҐЕНЦІЄЮ

На превеликий жаль, чималий виступ Президента Леоніда Кучми на III Всеукраїнському об'єднаному пленумі творчих спілок не отримав того широкого розголосу, особливо в діяспорній пресі, що його отримав перед тим маніфест української інтеліґенції. Хоч, поза сумнівом, у багатьох місцях цей виступ є безпосередньою й часом досить різкою відповіддю на згаданий маніфест:

„Треба позбавитися почуттів як богообраности, так і меншовартости, перес-тати комплексувати, жити пошуками ворогів і очікуванням 'світлого завтра' — демократичного, правового чи ще якого-небудь. Час 'фронтів', революційних гасел і збуджень минув. Необхідно налаштуватися на рутинну важку працю із звичайним чергуванням радощів та прикростей, поразок і перемог. Іншого шляху історія та доля нам просто не відвели... Як це не прикро, але вимушений нагадувати про це з огляду на те, що частина ваших колеґ і досі не може відійти від руйнівного запалу, полишити революційне сідло, перестати зводити барикади і кликати на них співвітчизників для боротьби з черговим 'ворогом'. Варто вже було б замислитися: що і кому дає безперервне намагання збуджувати людей проголошенням різних фронтів, об'єднань, організацій, конґресів... Маніфестами державу не будують.

Словесне павутиння, імітація турботи за державу, обвинувачувальний тон, перенесення внутрішньої незадоволености на суспільний загал, намагання правити бал замість того, щоб бути володарями людських душ — це не найкраща позиція для тих, хто відносить себе до найбільших патріотів України... Зокрема, Президент і Уряд не менше, ніж деякі наші критики, стурбовані неґативними процесами в сфері культури. Однак ми проти того, щоб вже звичні емоції, розмови на високих, істеричних нотах, навішування ярликів підміняли, як і раніше, тверезий аналіз і пошук ефективних рішень".

Затурбовання процесами

Як жива людина Л. Кучма, безумовно, має підстави почуватися дещо ображеним на українську патріотичну інтеліґенцію, котра від самого початку поставилася до нього, м'яко кажучи, неприхильно. І про це він обмовився кількома словами у виступі, згадавши про „кампанію по звинуваченню Президента в антидержавних намірах та в антидержавному курсі напередодні і в ході президентських виборів, та вже й за час його діяльности на пості держави". Він, однак, висловив жаль, що зустріч з інтеліґенцією не відбулася раніше з його ініціятиви, іронічно, щоправда, зазначивши, що, може, це й краще, бо всі мали, принаймні, досить часу придивитися, „що Президент у житті кращий, ніж на екранах телевізорів".

Загальний тон і зміст його виступу не лишають жодного сумніву, що в особі Президента українська інтеліґенція має радше союзника, ніж противника. Різниця, проте, полягає в тому, що інтеліґенція може критикувати президентську політику з яких завгодно максималістичних, часом цілком суб'єктивних позицій, тим часом як Президент мусить ту свою політику будувати на конкретній дійсності скомунізованого і зрусифікованого суспільства, спираючись на певні політичні сили, до яких українська інтеліґенція, треба це чесно визнати, покищо не належить чи, власне, належить невеликою мірою.

Чи означає це, однак, що Президент недоцінює значення інтеліґенції і, взагалі, культури у розбудові незалежної держави? Здається, ні. Попри всі свої особисті образи, Л. Кучма досить чітко визнав, що українська інтеліґенція „уособлює душу нашого народу, його сутність", що вона „формує національну свідомість, плекає український ідеал, викохує нове покоління українських громадян, які врешті-решт і забезпечать незворотність нашого національного ренесансу — в економіці, політиці, культурі, на міжнародній арені". Звичайно, в цій фразі є трохи компліментарного перебільшення, своєрідного підтягування бажаного до дійсного. Але є й глибоке розуміння проблеми — і то не лише на рівні того, що „за нинішніх умов засоби масової інформації не виживуть без державної підтримки" і що „без української книги не може бути української культури і власне держави". Проблема серйозніша: „Для України актуальність проблеми збереження своєї самобутности, наукового та інтелектуального потенціялу нації, її духовного і культурного відродження зумовлена й зовнішнім аспектом... Ми стали об'єктом активного (і подекуди експансивного) духовного, ідеологічного, культурного, інформаційного впливу, інтереси та ціннісні орієнтації якого суттєво відрізняються від тих, що притаманні українському народові".

„Чим гірше, тим краще"

Щобільше: „В Україні склався симбіоз сил, зацікавлених в слабкій, неідієздатній, аморфній владі". Це, за визначенням Л. Кучми, частина реґіональних еліт, чиновники, для яких слабка влада означає можливість розпоряджатися державним майном як своїм власним: це злочинний світ та підприємці, бізнес яких ґрунтується на шахрайстві та злодійстві; це, нарешті, крайні ліві та праві політичні сили, що діють за принципом „чим гірше, тим краще". При цьому неважко зрозуміти, кого в цього ряду Л. Кучма вважає найнебезпечнішим, коли закликає бачити справжні цілі тих, котрі видають себе за „друзів народу" й „захисників демократії": „Не про державу і демократію вони піклуються, а про власні політичні та економічні інтереси. А для цього їм не потрібна міцна влада, сильна держава. А для декого Україна взагалі непотрібна як самостійна держава".

Президент, отже, закликає припинити „пошуки ворогів" зовсім не тому, що недоцінює небезпеку з їхнього боку — як зовнішню, так і внутрішню. Просто як практичний політик він знає, що головна проблема — не пошук „ворогів" (бо ж і шукати, власне, нема чого, все давно вже відомо). Справжня проблема — це пошук оптимальної політики в ситуації, коли вороги значно сильніші, а держава значно слабша, ніж це багато кому видається. Кучма як виходець зі східної України, з її індустріяльних „сламів", значно краще від багатьох інтеліґентів розуміє міру зрусифікованости цієї країни і здеґрадованости цього суспільства. На відміну від своїх опонентів, він ніколи не жив романтичною вірою в український народ як таку собі сплячу красуню, що тільки й чекає прекрасного принца, який поверне її до життя. Принц — у вигляді незалежности — явився, але красуня, як з'ясувалося, потребує ще неабияких реанімаційних процедур, перш ніж зіп'ястись на ноги.

Хитка рівновага

Кучма знає, що живе у суспільстві, „не об'єднаному історичними традиціями, інтеліґенцією та релігією, стомленому від хаосу та невизначености". Він знає, що „перевага нового над старим є незначною" і що, по суті, „зберігається хитка рівновага". І тому, як уміє, намагається запобігти поділові країни на схід та захід, а її громадян — на „національносвідомих та несвідомих, на червоних та жовто-блакитних". Бо за цим, він знає, — „загроза розпаду й унеможливлення природного процесу громадянської консолідації".

Отож його звернення до інтеліґенції — це заклик до „реалізму в політиці" й „тверезої оцінки ситуації". Це застереження від „легковажних суджень, що виявляються або в невмотивованому оптимізмі, або в настроях катастрофізму". Це, зрештою, пропозиція „конструктивного діялогу", „конкретних ідей", „суспільного пошуку найбільш прийнятних шляхів нашого поступу в будівництві держави". Він рішуче відкинув „намагання звинувачувати керівництво України у начебто свідомому згортанні розвитку й поширення української культури, мови й літератури", як і закиди, що в нього немає нібито ідеології державотворення. „На святкуванні четвертої річниці незалежности ми вперше на офіційному рівні дали визначення національній ідеї, заявили, що держава має сприяти її розвиткові і реалізації". Йдеться передусім, за його словами, про „дух патріотизму, любов до України незалежно від політичних, релігійних та інших перек-нань".

Він визнав, що Україні справді потрібна концепція державної культурної політики і що при Президентові має діяти консультаційна рада у складі видатних діячів культури, освіти, науки. Він запевнив, що „держава вишукуватиме можливість для більш повного задоволення потреб мистців, культури й мистецтва загалом". Але й нагадав про необхідність „адаптовуватись до нових економічних реалій, поєднувати необхідну державну підтримку з елементами ринкової поведінки", „відмовлятись від утриманських настроїв та гуртової відповідальности". Він застеріг, що „дотаційні вливання розбещують таким же чином, як і державний контроль". До того ж вони викликають бажання з боку тих, хто надає підтримку, підпорядкувати під себе культуру й командувати нею. А тому Уряд ітиме передусім „шляхом встановлення сприятливої податкової політики", поліпшення матеріяльно-технічної бази національної культури.

Звичайно, і Президент, і творча інтеліґенція мають підстави почуватися взаємно ображеними й недоціненими. Але Президент усе таки першим переступив особисті амбіції й простягнув руку для примирення і співпраці. Чи зуміє українська інтеліґенція оцінити цей жест і відповісти на нього гідно, без традиційних запобігань, але й без новонабутих грубощів, без „хворобливої прихильности до влади", кажучи словами Л. Кучми, але й без „хворобливої опозиційности", — покаже час.

ВІСТІ З ОТТАВИ
Юлія Войчишин

Призначення в Україну — „На грані"

К. Вестдал.

1-го січня 1996 року в Україну від'їде новопризначений амбасадор Канади Кристофер Вестдал з дружиною Шілею Гейз. Його призначення було проголошене міністром закордонних справ і міжнародної торгівлі Андре Оуллетом ще влітку 23-го серпня 1995 р. Разом з проголошенням були поміщені дані про його освіту та професійну діяльність. Бакалавр з політичних наук у коледжі св. Джана у Вінніпезі 1968 року та маґістер із бизнес адміністрації у Манітобському університеті 1970 року. Зачав працювати в міністерстві закордонних справ у 1973 році. Був висланий до Ню Делі, був комишенером до Банґлядеш і амбасадором до Бірми. Від 1991 до 1993 року був амбасадором у Південній Африці. В Оттаві був реґіональним директором для Східньої Африки від Канадської аґенції міжнародного розвитку. Від 1987 до 1991 року був генеральним директором Бюра міжнародних організацій при міністерстві закордонних справ, а в 1994 році був призначений амбасадором роззброєння.

В суботу, 25-го листопада ц. р., Товариство Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців в Оттаві влаштувало в Державному пресовому клюбі Канади зустріч з амбасадором Вестдалом та його дружиною. Амбасаду України представляв радник-посланник Андрій Веселовський. Присутня на вечорі була президент Федерації ТУКПП Рая Шадурська, яка пізніше виступила з повним гумору і гострого дотепу та сатири словом. Вечір відкрив колишній голова Модест і попросив о. Ярослава Буцьору перевести молитву. Майор Борис Ґенґало представив амбасадора. З коротким привітом виступила також і голова Марґарет Копала і вручила достойним гостям подарунок від товариства.

Свою доповідь Вестдал назвав „На грані" (On the edge), пояснюючи це так: він з дружиною на грані нового завдання, Україна знаходиться на грані Европи, вона також є на грані старинного релігійного поділу, а тепер є на грані змін і на грані майбуття, а ми всі на грані наших турбот про можливість успіху шорсткої трансформації до вільного ринку і демократії, чим займається тепер Україна.

Гість вивчає наполегливо українську мову і велику частину доповіді виголосив по-українськи. В той сам час читає також історію України Ореста Субтельного і приходить до висновку, що ще треба дуже багато праці, щоб говорити до українців про Україну і тому у своїй доповіді він мусить бути скромним, говорити стисло і бути обережним.

Але є речі, про які він говорить радо і відкрито, а це — про своє походження, свою особисту біографію. Він каже по-українськи: „Хоча сам я не маю українського коріння, але виріс в містечку Сван Ривер у Манітобі, де живе багато канадців українського походження". За його власними словами, він дитина прерій, предки якого на початку цього століття поселилися у Винярд в Саскачевані, але його дитинство проходило в Манітобі серед товаришів з такими прізвищами як Бойчук, Лисишин і т. п. Тому віддавна він був свідомий великого прив'язання українців-канадців до України, країни походження їхніх предків, а також віддавна був свідомий великого їхнього вкладу у розвиток Канади. Тепер він також свідомий того, якого вкладу хочуть вони від Канади тепер і в майбутньому, для успішного розвитку України.

Тому він подав деякі пояснення, першим з яких було твердження, що Україна є важливою не тільки для Канади, але і для міжнародної, особливо европейської, безпеки. Всі канадці зацікавлені в тому, щоб Україна була вільною і успішною в розв'язуванні всіх своїх проблем. Навіть якщо б в Канаді не було українців, то вона і так би була зацікавлена Україною, бо це в державному інтересі цієї країни. К. Вестдал уважає це позитивним.

Незважаючи на неґативні оцінки пресою досягнень України, амбасадор бачить багато позитивного. Україна робить поступ в реформах, вибори привели до демократичного передання влади, забезпечення прав меншин, триває ядерне роззброєння і вміле керування відносинами з сусідами, включно з Росією з Кримом та Чорноморською фльотою.

Цими успіхами Україна здобуває собі повагу, але також і з щирістю приятеля К. Вестдал звертає увагу на те, що Канада, будучи на чолі країн „Великої сімки", доклала багато зусилля, щоб

(Закінчення на стор. 3)

Микола Мушинка,
Пряшів (Словаччина)

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА С. ДНІСТРЯНСЬКОГО В УКРАЇНІ

I

Ім'я визначного українського юриста академіка Станіслава Дністрянського (1870-1935) до недавнього часу в Україні було майже невідомим. Жодною згадкою не було відзначено ні століття з дня його народження 1970 року, ні п'ятдесятиліття з дня його смерти 1985 року, ні жоден інший ювілей.

Це й не дивно. Таж Станіслав Дністрянський для совєтської комуністичної ідеології був типовим зразком „українського буржуазного націоналіста". Народився у заможній сім'ї професора Тернопільської гімназії (13-го листопада 1870 р.), вчився у Львівському, Віденському та Ляйпціґському університетах, був дійсним членом „націоналістичного" Наукового Товариства ім. Шевченка та редактором його видань, послом до Австрійського парляменту у Відні, ректором Українського Вільного Університету у Празі та кількакратним деканом його факультету права і суспільних наук, академіком „контрреволюційної" Всеукраїнської Академії Наук (20-ті роки), автором конституції ЗУНР та цілої серії „антисовєтських" наукових праць про цивільне право та державне будівництво України. Та найбільша „провина" Дністрянського перед українським народом, на думку партійних ідеологів, полягала в тому, що він, як політичний еміґрант („зрадник батьківщини") ціле життя боровся за самостійну Українську державу, побудовану на демократичних принципах.

Першими в Україні пам'ять С. Дністрянського вшанували тернопільці, встановивши 1989 року на будинку, де він народився і жив, меморіяльну таблицю. За ними кияни, опублікувавши в 1992 році мою статтю „Академік Станіслав Дністрянський" („Вісник Академії наук УРСР", 1991, ч. 6, стор. 86-96), а роком пізніше і книжку такої ж назви (Київ, 1992). Тепер до групи шанувальників С. Дністрянського приєдналися і львів'яни та ужгородці.

У Львові 18-19 листопада ц. р. відбулася міжнародна наукова конференція, присвячена 125-літтю з дня народження С. Дністрянського. Її головним організатором був фонд сприяння розвиткові українських державницьких традицій „Право для України" (президент Тарас Андрусяк, віцепрезидент — Петро Стецюк), Львівський Державний Університет та Український Вільний Університет у Мюнхені.

У привітальному листі до учасників конференції, зачитаному на її відкритті, голова Верховної Ради України Олександер Мороз підкреслив: „Ім'я Станіслава Дністрянського, поруч з іменами Богдана Кістяківського, Вячеслава Липинського, Миколи Василенка творить славу української юридичної науки, виводить її на европейський рівень, дозволяє посісти гідне місце в загальносвітовому процесі розвитку правової думки... Науково-теоретична спадщина Станіслава Дністрянського, його багатолітня парляментська діяльність, його вклад у розвиток української юридичної освіти можуть і повинні бути використані в державотворчих процесах в сучасній Україні, у подальшому процесі розвитку та вдосконалення системи юридичної освіти в Україні".

Частина учасників конференції.

Подібну оцінку науковій спадщині С. Дністрянського дав і голова Комісії з питань правової політики і суспільноправової реформи Верховної Ради України В. Стретович.

Всі наступні доповіді (а було їх 15) були ніби розкриттям цих основних тез на підставі маловідомих або й зовсім невідомих документів.

(Закінчення буде)

Матуральний бенкет „Рідної Школи" в Дітройті

Семеро студентів одержало 30-го листопада 1995 року матуральні свідоцтва під час спеціяльної програми з бенкетом в Українському Культурному Центрі. Голова Дітройтської Округи і радний УНСоюзу д-р Олександер Серефин привітав матурантів і вручив кожному грошову нагодору від УНСоюзу. На фото (зліва): Денис Петріна, Славко Чубатий, Лев Площанський, Катерина Корбяк, Леся Татарська, Наталія Тарнавська, Петро Лісовський і д-р О. Серафин.

„Срібна Земля"

Це не тільки назва прекрасного Закарпаття, але і тижневика, що появляється в Ужгороді. Якраз у третю річницю його появи, 6-го жовтня 1992 року, ми відвідали редакцію та мали розмову з головним редактором Василем Ільницьким і його заступником Олесем Ладижцем.

Газету „Срібна Земля" заснував концерн під такою ж назвою під проводом Віктора Бедя у 1992 році. Перше число вийшло накладом 5,000 примірників на восьми сторінках, а з 1-го березня 1993 року — на 16 сторінках. Нині тираж тижневика — 29,500 примірників і є другим після органу Обласної Ради, газети „Новини Закарпаття".

В редакції працює 10 журналістів, газета має постійну мережу авторів і дописувачів у всіх районах області, власного кореспондента у Львові і співпрацює з київською незалежною аґенцією УНІАН. Має власний комп'ютерний центр. Редакція плянує видавати газету угорською і румунською мовами, щоб допомогти меншинам розуміти сучасну політику України.

„Срібна Земля" своїм змістом є дуже різноманітна. Багато ілюстрована знімками, з цікавими заголовками, наприклад: „Бібліотеки гаснуть — завтра темрява" або „Найдорожча валюта — це інформація", чи „Сльоза виноградової лози", де розповідається про виробництво вин на Закарпатті.

Є також інформації про „сенсаційні" події за кордоном. Репортаж з фестивалю журналістики під заголовком „Даруй нам, доле, рядки іскристі, не будь скупою для журналістів". Такий заголовок зацікавлює читача. Хочеться прочитати це дуже інформативне звідомлення.

Всеукраїнський фестиваль журналістики відбувся на Закарпатті 28-го вересня — 1-го жовтня 1995 року в селищі Ясіня, в „центрі Європи", який цим разом окупували журналісти України. У ньому взяло участь понад 300 журналістів, які представляли 275 засобів масової інформації.

Ряд інтерв'ю перевели головний редактор „Срібної Землі" Василь Ільницький і Михайло Папіш з головою Спілки Журналістів України Євгеном Вербилом, керівником відділення журналістики Східно-українського Державного Університету в Луганську — доцентом Володимиром Владимировим і „журналістом року" — Андрієм Мельничуком, який на запит про його враження з першого фестивалю журналістики сказав: „Я ніколи не думав, що в свої п'ятдесят п'ять стану не тільки журналістом року, але піднімуся на найвищу гору Українських Карпат — Говерлю. Було важко, але ніхто не нарікав. Ось такі й ми, журналісти — мужні й настирливі, котрі бурують будь-які висоти. Як в творчості, так і в горах".

Читаємо також цікаве повідомлення про участь представників України у з'їзді Християнсько-Демократичної Партії, Чеської народної партії. „Срібна Земля" подала інтерв'ю з головою Християнсько-Демократичної Партії України Віталієм Журавським, яке перевів член редколеґії Олесь Ладижець. В делеґації України були теж Віктор Бедь, Ірина Хроменко та Віктор Шишкін. Розмова ішла на тему зовнішньої політики України у зв'язку зі вступом України до Ради Європи, внутрішньої політики та економічної ситуації в Україні, проєкту конституції, та як Україна може вийти з кризової ситуації.

Підсумовуючи розмову з В. Журавським, кореспондент запитав, як, з оптимізмом чи песимізмом, він дивиться в майбутнє? В. Журавський відповів: „Якби я був песимістом, то я б усе це не робив. Я залишаюсь оптимістом, бо всі ми ступили на незворотний шлях і навіть якби все закінчилось поразкою, катастрофою, то самому собі можу сказати: ми робили все від нас залежне, щоб Україна йшла вперед".

Але „Срібна Земля" поміщує матеріяли для читачів з різними зацікавленнями: від релігійних до сенсаційних статтей, прогнози погоди, реклями, дотепи і цілотижневу програму для телебачення. Саме те робить тижневик „Срібна Земля" так почитною газетою з таким значним тиражем.

Треба побажати редакції дальших успіхів на 4-му році існування.

Христя Навроцька

Осінні наради Чикаґської Округи УНС

Збори Округи УНС Чикаґо відбулися 14-го жовтня ц.р. в Культурному Центрі свв. Володимира і Ольги. Секретарі відділів Чикаґської Округи та їхні заступники зібралися на цей спеціяльний семінар для секретарів, щоб вислухати про всі зміни, які зайшли в забезпеченевих плянах УНСоюзу. Семінарем проводила секретар УНСоюзу Марта Лиско. В семінарі взяли участь почесні члени Головного Уряду Стефан Куропась, Мирон Куропась, колишня заступниця предсідника, Ґльорія Пащен та секретарі округи. Два відділи привели молодших заступників. Секретарка 259-го вділу Юлія Ґуґлик привела дві молоді членки Лі Притулу, як свою асистентку та Лорі Чіко, як касирку відділу. Секретар 399-го відділу Роман Припхан прийшов із своїм заступником, Андрієм Скибою.

Окрім семінару, Округа теж відбула збори, щоб відзначити довголітніх секретарів наших відділів. Програмою зборів провадив голова Округи Степан Куропась, який підготував програму та перекуску. На зборах вшановано та відзначено всіх довголітніх секретарів, котрі своєю невтомною працею причинилися до розбудови Українського Народного Союзу. З нагоди 100-ліття УНСоюзу слідуючі секретарі одержали нагороди.

20 або більше років праці для Українського Народного Союзу: Ярослав Билень, Гелен Олек-Скот, Софія Орич, Богдан Вовчик, Михайло Ольшанський, Естер Цебак, Василь Ваншула, Ґльорія Пащен, Лев Боднар, Михайло Сорока, Петро Питель, Володимир Матичак, Антоній Кобилянський, Володимир Турчиновський, Микола Чуйко, Юлія Ґуґлик, Петро Врублівський, Стефанія Лісович, Роман Припхан, Стефанія Кочій.

Отримали теж винагороди ті секретарі, котрі мають менше як 20 літ служби, але виконували обов'язки секретаря в 1994 році. Слідуючих секретарів винагороджено: Віктор Голик, Володимир Зенчак, Михайло Марчук, Ляриса Робінсон, Ольга Бережан, Павло Олексюк, Стефан Ґоляш, Рута Яворська, Віра Ґоєвич, Катерина Гульчій, Наталія Шуя.

Окремо вшановано пам'ять тих секретарів, котрі відійшли у Вічність. Їхні родини дістали пам'яткові відзнаки.

Вшановано пам'ять таких секретарів: Володимир Нечай, Михайло Остап, Михайло Карачевський, Михайло Семків, Роман Смук. Всі відзначення передавали від Уряду УНСоюзу Марта Лиско та Степан Куропась.

Треба підкреслити великий вклад, що секретарі відділів вкладають до розвитку нашої установи, вони є будівничими відділів. Останніми роками тяжко підшукати нових людей, котрі б прийшли на зміну нашим довголітнім секретарям. Праця секретаря може бути дуже корисна для молодої людини, котра бажає мати додатковий прибуток і бути активною в громаді. Секретарем відділу може стати або молода мама, котра ще не готова працювати цілий день, або молодий чоловік, котрий шукає додаткового заробітку. Секретар УНСоюзу це широко відома особа в нашій громаді. Сподіємося, що молоді люди, котрі зацікавлені українською громадою та заробітком, стануть в ряди союзових секретарів.

Учасники нарад.

„Горяни" у Лос Анджелесі

У неділю, 19-го листопада ц. р., ансамбль народної музики „Горяни" (горяни — ті, що живуть у горах, верховинці) зі Львова дав громаді Лос Анджелесу незабутній концерт, який на довго залишиться у пам'яті тих, які оцінюють правдиве мистецтво. Турне „Горян" є спонзороване Союзом Українок Америки та українсько-американською компанією „Юрій Інтернешенел". До Лос Анджелесу спровадив їх Юрій Вибачинський. Всі члени цієї групи — це талановиті абсольвенти Музичної Консерваторії у Львові. Енерґійний адміністратор гурту і заразом конферансьє Юрій Дармограй представив публіці виконавців концерту: Леся Грабова, кольоратурне сопрано, солістка Львівської Опери і володарка нагороди на 4-му Музичному конкурсі ім. С. Людкевича в Торонто; Григорій Кульба, контрабас, заслужений артист України, народився у Сибірі, де його батьки були на 25-річному засланнії; Олесь Голубничий, цимбаліст, лавреат конкурсу у 1993 році; Орест Щудло, скрипаль, керівник оркестри; Володимир Пукаляк, акордеон, клярнет, студент Львівської Консерваторії; Зеновій Дідух, контрабас; Тетяна Рябокінь і Валентин Зацний, танцюристи; Тарас Гурмак, мистецький керівник гурту, композитор.

Концерт започаткувала оркестра гуцульським маршем, який захопив публіку своєю динамікою та технікою. Ця оркестра, вдержана у чистому гуцульському стилі, виконала „з вогнем" ще декілька в'язанок, у яких немов у калейдоскопі переплітались гуцульські, закарпатські, лемківські, стрілецькі та інші мелодії з народних пісень. Інструментація цих в'язанок у клясичній гармонії віддзеркалювала характеристичні риси мелодики з різних частин України. Усі члени цієї ор-кестри виявили високу техніку у грі на інструментах. О. Голубничий, дійсний віртуоз гри на цимбалах, мабуть довів техніку гри до вершин. Не меншою технікою відзначався клярнетист В. Пукаляк. Контрабасист З. Дідух вміло, без перебільшення, надавав оркестрі основу гармонійного звучання. Скрипаль О. Щудло, переможець конкурсу в 1993 році в Торонто, був замітний добрим тоном та технікою, яку він виявив у „Чардаші" комп. Ель Монте. З великою приємністю публіка слухала співу контрабаса Г. Кульби. Він має сильний, приємний голос, особливо у горішніх реґістрах. Г. Кульба відспівав декілька стрілецьких та народних жартівливих пісень, з яких замітні були: „Україно", „Чуєш брате мій", „Ой з-за гори високої", „Гандзя", „Дівчино, рибчино".

Безсумнівною зіркою концерту була Л. Грабова. Сильним, але приємним, ніжним голосом вона з легкістю володіє у діяпазоні трьох октав. Леся очаровувала публіку знаменитою інтерпретацією народних пісень: „Глибока керниця", „Анничка", „Ой я знаю, що гріх маю", „Ой не світи, місяченьку", „Мельник" і інші. Як оперові солісти Л. Грабова і Г. Кульба захопили публіку улюбленими дуетами із „Запорожця за Дунаєм" та із „Наталки Полтавки". Зайво згадати, що оплескам не було кінця. Наприкінці треба відзначити професійний, на високому мистецькому рівні виступ танцюристів. У танках „Коломийка", „Чардаш", „Козачок", „Зустріч" та „Буковинський" танцюристи виявили винахідчивість форм, чистий стиль та здержану динаміку, оминаючи популярну акробатику, яка нічого з мистецтвом не має спільного. Строї були багаті і без блеску віддзеркалювали характеристику стилів.

Програма тривала понад дві години, але публіка цього не завважила, бо час пройшов приємно. У підсумках, на мою думку, „Горяни" відзначились своїм високим мистецьким рівнем. Вони дійсно плекають чисту форму української музики і розповсюджують її в народі. Це велика заслуга, особливо у часах, коли наша культура є під впливом модерних течій, які загрожують самобутності української культури. Українська спільнота повинна дати „Горянам" моральну підтримку у їх благородній праці і при цьому насолоджуватись їхніми мистецькими виступами.

Протестують...

(Закінчення зі стор. 1)

домлялося, минулого тижня ЗСА проголосили про свій вихід з Організації промислового розвитку ООН.

Тепер З'єднані Стейти Америки винні Організації Об'єднаних націй 1.2 блн. дол. У фінансовому році, який закінчився у вересні, Вашінґтон вніс тільки 10 відсотків своєї заборгованости організаціям ООН, розміщеним у Женеві.

Призначення...

(Закінчення зі стор. 2)

допомогли загоїти рану, якою є Чорнобиль. Тому повідомлення цього тижня, що прем'єр України Марчук не підписав пропозиції G-7, було розчаруванням. Амбасадор побоюється, що зверталося більше уваги на те, чого не було в меморандумі порозуміння, замість того, щоб оцінити, що є в цьому документі, і має надію збільшитися в майбутньому. В цій ситуації поїздка заступника прем'єр-міністра Шілі Коппс до Києва від країн „Великої сімки" відкладена на невизначений час, бо ця поїздка була плянована для підписання угоди. В кінці року закінчується головство Канади в G-7 і, мабуть, буде тяжче прийти до порозуміння.

Про сьогоднішню політичну ситуацію в Канаді і про її можливі наслідки амбасадор каже так: „В цьому контексті важливо розуміти, що хоч Канада може і буде допомагати Україні шляхом двосторонніх політичних та економічних заходів, але ми можемо багато більше допомогти Україні шляхом багатосторонніх дій, як, наприклад, і 'Великій сімці', у світовому банку, НАТО та ООН".

Закінчуючи, К. Вестдал сказав, що їде в Україну, щоб служити інтересам Канади, яка хоче бачити Україну успішною в досягненні великого завдання побудови нації. Він впевнений у витривалості українського духу, і з вірою в те, що, переживши стільки лиха протягом віків, особливо в цьому столітті, українці подолають теперішні перепони, тим більше, що Україна має в світі доброго друга — Канаду. „Я розраховуватиму на вашу допомогу. Я надіюсь, що зможу виправдати ваші сподівання", — сказав амбасадор.

Отець д-р Андрій Чировський закінчив вечір молитвою.

ГОЛОВА МІЖНАРОДНОГО кримінального трибуналу для колишньої Юґославії Антоніо Кассезе відхилив прохання Росії відкласти суд над лідерами боснійських сербів Радованом Караджічем і Ратком Младічем, безпосередньо причетних до військових злочинів проти мирного населення. Прокурор трибуналу Ричард Ґолдстовн також висловився проти наміру Росії, назвавши його „невмотивованим". Він підкреслив, що звинувачення проти Р. Караджіча і Р. Младіча висунуті на підставі свідчень багатьох сотень очевидців та інших інформацій слідства. Спостерігачі припускають,що просьба Росії пов'язана з бажанмям Р. Караджіча приїхати до Парижу на церемонію підписання угоди про замирення у Боснії.

У ФРАНЦІЇ ТРИВАЮТЬ демонстрації протесту робітників і службовців державного сектора. У них бере участь понад 1.3 мільйона осіб. До залізничників і працівників громадського транспорту, які страйкують вже два тижні, приєдналися поштові службовці і митники, газовики і електромеханіки, а відтак і вчителі та службовці летунських компаній „Ейр Франс" та „Ейр Ентер", і ця обставина ще більше ускладнила транспортові проблеми країни. Число французів, які протестують проти урядової програми реформи системи соціяльного забезпечення досягло 37 відсотків від загальної кількости зайнятих у державному секторі. У деяких французьких містах відбулися сутички між демонстрантами і силами правопорядку, а також масові арешти.

ДИРЕКЦІЯ і заряд УКРАЇНСЬКОЇ КРЕДИТОВОЇ СПІЛКИ „БУДУЧНІСТЬ" у Воррен, Миш. ділиться сумною вісткою з членами Кредитівки і її прихильниками, що 23-го листопада 1995 р. відійшов у вічність на 81-му році життя колишній член Дирекції та її довголітній голова

бл. п.

ПЕТРО РОГАТИНСЬКИЙ

Горем опечаленій родині висловлюємо наші найщиріші співчуття.

Ділимося сумною вісткою, що 29-го листопада 1995 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ і ТЕТА

бл. п.

ІРЕНА зі ЗАЯЧКІВСЬКИХ ГАВРИЛЮК

абсольвентка Музичної Консерваторії у Львові і учительської семінарії в Тернополі, піяністка, акомпаньяторка мистецьких хорів і солістів української сцени, довголітня учителька гри на фортепіяні в Галичині, на еміграції і в Америці.

Народилася 13-го травня 1892 р. в Збаражі, Тернопільської області в родині о. декана Александра і Станіслави з Сеньковських Заячківських.

ПАНАХИДУ і ПАРАСТАС відправлено 2-го грудня 1995 р. в похоронному заведенні Колодія і Лазути в Пармі, Огайо.

По перевезенні тлінних останків покійної до Коговз Н. Й. похоронні відправи відбулися у похоронному заведенні Фітсджералд і в церкві свв. Петра і Павла, а опісля на український католицький цвинтар у Вотерфорд, Н. Й.

Залишилися у глибокому смутку:

син	— РОМАН РАКОЧИЙ з дружиною ЯРОСЛАВОЮ
внуки	— РОМАН РАКОЧИЙ мол. з дружиною ЛІ
	— АРЕТА КРУШЕЛЬНИЦЬКА з мужем МИХАЙЛОМ
правнуки	— АНДРІЙ, АДАМ, АЛЕКСАНДЕР, МАТЕЙ
сестрінки	— ВОЛОДИМИРА НЕБЕШ
	— ОРЕСТА ТОПОРОВИЧ
кузини	— ЮЛІЯН БАЧИНСЬКИЙ з дружиною ОЛЕНОЮ
	— ВОЛОДИМИР БАЧИНСЬКИЙ з дружиною МІЛЕЮ
племінники	— ОРЕСТ НЕБЕШ з дружиною МАРІЄЮ
	— ЕВГЕН і ЛІДА НЕБЕШ з родиною
	— ОКСАНА БАЧИНСЬКА
	— ТАНЯ КЕЙС з мужем ВІТАЛІЄМ
	— ОЛЕНА ТОПОРОВИЧ з дітьми.

З волі покійної, замість квітів, просимо складати пожертви на Патріярший Фонд або на будову Українського Музею в Ню Йорку.

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого найдорожчого і ніколи незабутнього БАТЬКА

бл. п.

ІВАНА ЯРИНІВСЬКОГО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

16-го грудня 1995 року

в церкві Христа Царя у Філядельфії, Па. о год. 8:00-ій ранку.

дочка Ольга з мужем Річардом Упгам.

У „Свободі" ч. 233 з п'ятниці 8-го грудня 1995 р. в подяці бл. п. д-ра мед. **РОМАНА ГРАБА** пропущено деякі прізвища жертводавців і членів родини.

Доповнення до подяки:

На ЗЕМЛЯЦТВО ПЕРЕМИЩИНА:

д-р Петро і Рея Грицак. 50 дол.

На CENTER of HOPE HOSPICE in LINDEN, N.J.:

Співпрацівники фірми Sandoz, Inc. і родина Ґрабів зложили 350 дол.

Ще раз щиро дякую всім жертводавцям, нехай Всевишній обдарує вас своїми ласками.

дружина	— ОЛЬГА ГРАБ
сини	— РОМАН з дружиною АВРЕЛІЄЮ
	— ЮРІЙ з дружиною МИРОСЕЮ
внуки	— РОМАН з дружиною ДЖЕНІ
	— АЛЕКСАНДРА
	— АДРІЯНА
	— ЮРІЙ

Адміністрація

А. Грицай — бандурист-поет

А. Грицай.

Відвідуючи кобзарські капелі України, я не міг дочекатись нагоди зустрінутись з Анатолієм Грицаєм, відомим бандуристом не тільки в його рідному місті Рівне, але в цілій Україні. Він понад півстоліття віддав творчості бандури.

У нашому народі кажуть, що людина тоді прожила повне життя,коли виростила одне дерево, виховала хоча б одну дитину і написала принаймні одну книгу. Він до речі написав чимало поезій, які відносяться до бандури.

Ім'я А. Грицая згадувалося впродовж багатьох років як невтомного пропагандиста кобзарського мистецтва. В Рівному особливої популярности гра на бандурі набрала з відкриттям музичного училища. Його керівником став випускник Київської Консерваторії ім. П. Чайковського Анатолій Грицай, учень і послідовник В. Кабачка, великого знавця і майстра кобзарської справи, чиїм чудодійним хистом окрилене сьогоднішнє покоління України. Своє палке захоплення бандурою молодий тоді викладач передавав молодим дівчатам, які працювали в музичних школах. Їх ентузіязм дуже скоро став у пригоді при створенні ансамблів, а найперше тріо бандуристок. Це тріо стало переможцем багатьох конкурсів, нагороджене грамотами, дипломами, медалями.

Серед перших учасників новоствореної капелі бандуристок були вчителі музичних шкіл і студенти. Праця в капелі була наполеглива, допомогла багатьом знайти свою стежку у великий світ. Участь у капелі бандуристок збагачував кожного її учасника новим музичним знанням знанням. Від проби до проби дівчата удосконалювали майстерність гри на бандурі, наполегливо вивчали нові твори.

Рівенські бандуристи під керівництвом А. Грицая брали участь у заключному концерті кобзарських майстрів України. На столичній сцені Києва виступали поруч найкращих артистичних сил України. Високу оцінку вони дістали від М. Гвозда, заслуженого артиста України.

Окрилені великим успіхом повернулись додому і ще з більшим завзяттям працювали над удосконаленням своєї майстерности. Досі капеля бандуристок виступала з власними концертами щонайменше 180 разів. Вони неодноразово виступали на львівському, київському і центральному телебаченні.

Репертуар капелі становить понад 100 творів, в тому яких 20 композиції А. Грицая. У капелі співають не тільки ровенчанки, а також викладачі музичних шкіл довколишніх міст. Для багатьох учасниць капеля стала своєрідним стартовим майданчиком для вступу на професійну мистецьку дорогу. Деякі з них виїхали до Києва на студії в консерваторії, інші розсипались по інших головних містах України.

Тут слід згадати про працю, яку веде А. Грицай серед своїх бандуристок. Крім навчання на бандурі, вивченням репертуару, в них ведеться загальноосвітна робота. А. Грицай на кожній пробі знайомить бандуристок не тільки з кобзарськими новинами, але й новинами музики.

Ім'я А. Грицая, великого шанувальника і невтомного популяризатора бандури, композитора і поета, нерозривно пов'язане з капелею бандуристок.

Микола Чорний-Досінчук

У першу річницю смерти св. п. Г. Колибабюка

Г. Колибабюк.

Здається, що ось тільки недавно ми зустрічалися із нашим кумом і приятелем нашої родини Г. Колибабюком у Філядельфії на похороні нашої мами Катерини Росали. Від цієї зустрічі 6-го вересня 1994 року час проминув стрілою і ніхто з нас тоді й не думав, що прийдеться наш у три тижні знов летіти з Арізони до Філядельфії на похорон дорогого друга і приятеля Григорія Колибабюка. Не хочеться вірити, що так нагло і несподівано після автового випадку відійшов із цього світу Григорій, людина повна задумів, енергії, плянів, людина веселої лагідної відачі. Я із своєю родиною зустрівся перший раз із родиною Григорія у Венесуелі в місті Баркісімето у 1948 році.

І так із першого дня у Венесуелі почалося наше знайомство із родиною Колибабюків, яке триває до сьогодні, у пошані і дружбі до себе. Склалося на початку так, що ми мешкали на одній вулиці лише через дорогу та у вільний час сходилися разом одні до других, діти наші росли разом, бавилися, до школи ходили. У скорому часі після приїзду українські родини, яких було тоді понад 50, почали думати про українське культурно-громадське життя. Вкоротці був створений Громадський комітет і Григорія вибрали секретарем і він сповняв функцію секретаря понад сім літ. Крім секретаря, він помагав всюди, де лише треба було. Коли при комітеті створили школу українознавства, то Григорій суботами звозив усіх дітей до школи своїм автом, а їх було 30 розкинених у великому місті.

Він привіз лавки, таблиці і шкільне приладдя із римо-католицького монастиря, які були подаровані для нашої школи. Коли постав театральний гурток, він в ньому був активним, співав у церковному хорі в українській православній церкві і ходив під час Різдва Христового колядувати і щедрувати із хором, під диригентурою пані-матки професора-музиколога із Києва. Григорій мав ту охоту, снагу, той хист і здібність віддати українській справі свій час і прислугу у розвитку праці Громадського Комітету Української Греко-Католицької церкви у Баркісімето не було і священика не було. Кілька разів у рік приїжджав до нас із Каракасу, столиці Венесуелі, о. д-р Хрущ, то Григорій привозив його з летовища, відтак до катедри на Богослуження. Оттакий то був Григорій — Гриць, як ми усі його звали, точний, солідний, старався всім і всюди допомагати, не жалуючи ні часу ні труду, людина із „золотим серцем". Життя Громадського комітету і української громади розрослося на кожному відтинку нашого перебування у Венесуелі, та коли прийша нагода нашим родинам виїхати тут до Північної Америки, ми покинули Венесуелю і щасливо прилетіли до Ню Йорку. Більшість наших родин осілися на постійно у Філядельфії, між ними моя родина і Григорія також. Початки не були для нас легкі: мова, шукання праці, та інші труднощі новоприбулих, але по деякому часі кожний із нас якось влаштувався та включився в українську гормадську працю. Григорій вписався у члени Братства вояків Першої Дивізії і був активним. Родина Колибабюків стали членами УНС і інших українських організацій. Разом з дружиною Анною прекрасно виховали своїх трьох дітей, дали їм вищу освіту. Недовго перед смертю відвідав Григорій Україну, своє рідне село Хлібичин Лісний Івано-Франківської области, зустрівся із своєю родиною, був у церкві на Богослуженні і зложив Княжий дар на віднову знищеної церкви. І от 18-го жовтня 1994 року ненадійно згинув у автовому випадку на 72-му році життя.

Похоронні відправи почалися у п'ятницю, 21-го жовтня Парастасом і Панахидою у заведенні Насевича, яку відправляли о. д-р мітрат Іван Біланич і о. Роман Паньків. Філядельфійська Станиця Братства 1-ої Дивізії в одностроях і з прапором стояли перед домовиною. На Парастасі прощали померлого о. д-р мітрат І. Біланич, дивізийник Микола Тимчук, Анатолій Брояка і Ярослав Росола. Наступного дня була відслужена Панахида у похоронному заведенні, а відтак довжезна ковалькада авт супроводила домовину до церкви Царя Христа. Отець д-р І. Біланич і о. Роман Паньків відправили заупокійну Службу Божу, а тлінні останки спочили на цвинтарі на Факс Чейсі дивізійників. Над гробом прощали покійного отці і Ярослав Качай від станиці. В Українському Освітньо Культурному Центрі відбулася тризна. Син покійного Орест, американський дипломат у Києві, подякував усім присутнім за участь у похороні і за щедрі датки на відновлення церкви у селі померлого батька та прочитав дуже цінні і цікаві записки свого батька. Слово про покійного Григорія мав також Теодор Царик із Вашінґтону родич померлого. Співом „Вічная пам'ять" закінчено тризну.

Покійний Григорій залишив у глибокому смутку дружину Анну, синів д-ра Ярослава з дружиною Марією, сина Ореста з дружиною Юлією, дочку Оленку Сіряні, внуків Ніну, Павла, Таню і Софійку, сватів Олімпію Гайдучок, Раїсу і Юрія Іхтіяров та родину в Україні.

Нехай американська земля буде легкою на його могилі, а душу покійного нехай прийме Господь у свої небесні хороми.

Ярослав Росола

У Львові...

(Закінчення зі стор. 1)

робійова (балетна пара), Т. Курапової (секретарка) і Б. Городинського (Посильний). Режисер — М. Лукавецький, балетмайстер — В. Когут.

Дія опери відбувається у Потойбічній країні, де керівництво згори вимагає пісню про зорю. Час — середина XX століття.

В ювілейному концерті взяла участь оркестра Оперної студії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка під керівництвом А. Юркевича. Слово про композитора виголосила д-р С. Павлишин, а П. Зозуляк передав ювілятові подяку такого змісту: „З вдячністю за великий особистий внесок у розвиток української музичної культури XX століття Управління культури Львівської Обласної Державної Адміністрації щиро вітає композитора, диригента, піяніста музикознавця і педагога доктора філософії Ігоря Соневицького з 70-літтям від дня народження".

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

Учасники семінару вирішили щорічно проводити збори в пам'ять Патріярха Володимира. Вони також розглянули пропозицію товариства „Просвіта“ й „Україна“ перейменувати площу Ленінського комсомолу на площу Патріярха Володимира.

З доповідями на семінарі виступали крім Патріярха Філарета отець Володимир Черпак; син покійного Патріярха отець Тарас; Дмитро Степовик, доктор мистецтвознавства і професор Київської Духовної Академії; протоієрей отець Сергій, капелян Київського Братства Вояків УПА; завідувач відділу Товариства „Просвіта“ Артур Гувар.